

Reisgids Maatschappelijke Voorzieningen

Over mogelijkheden en keuzes

Bouwstenen voor Sociaal
Interbestuurlijk Programma Bevolkingsdaling

Met veel plezier bieden wij u hier een reisgids voor maatschappelijke voorzieningen aan. Een gids waarin naar de toekomstige behoefte aan voorzieningen voor onderwijs, zorg, sport, cultuur en ontspanning wordt gekeken vanuit hun functie voor de maatschappij. Een reisgids ook die uitnodigt nieuwe paden te verkennen, uitgaande van de kracht van de samenleving en over de bestaande sectoren heen.

Tal van maatschappelijke ontwikkelingen maken het noodzakelijk om goed naar de rol en functie van de voorzieningen te kijken. Vooral de overheveling van taken van Rijk naar provincies en gemeenten en grote demografische veranderingen, maar bijvoorbeeld ook de groeiende leegstand in het maatschappelijk vastgoed maken dat noodzakelijk. Deze reisgids geeft daarin houvast door ontwikkelingen te beschrijven en de onderwerpen te benoemen die extra aandacht vragen.

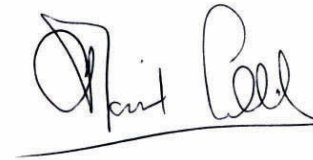
De toekomstige voorzieningenstructuur vraagt een andere rolverdeling tussen publieke en private partijen. De overheid (rijk, provincie en gemeenten) loopt niet weg voor haar verantwoordelijkheden, maar gaat ook niet doen wat anderen goed of beter kunnen. Dit vraagt van met name gemeenten om scherp aan te geven wat ze wel en wat ze niet doen. Deze reisgids laat zien welke keuzes daarbij kunnen worden gemaakt.

We zijn verheugd dat deze reisgids tot stand is gekomen door de inzet en inbreng van partners van Bouwstenen voor Sociaal en betrokkenen bij het Interbestuurlijk Programma Bevolkingsdaling. Het gaat hier om mensen uit de praktijk die het onderwerp zelf op de agenda hebben gezet en het initiatief hebben genomen om samen oplossingen te zoeken voor de vraagstukken van deze tijd. We hopen dat hun denkwerk en ervaringen ook anderen inspireert om nieuwe wegen in te slaan.

Met deze reisgids is het nog niet klaar. Sterker nog: nu begint de transformatie van de voorzieningenstructuur pas. Wij wensen de maatschappelijke partners in dorpen, steden en regio's veel succes met het zoeken naar de juiste bestemming en de route op weg daar naar toe.

Namens het platform van Bouwstenen voor Sociaal,
Voorzitter van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten,

Annemarie Jorritsma

De minister voor Wonen en Rijksdienst,

Stef Blok

Inhoudsopgave

Waarom deze gids?	11
Terreinverkenning	13
De Reisorganisatie	27
Bestemming en route bepalen	37
Keuzes onderweg	47
Noten	63
Bijlage	67
Colofon	71

Waarom deze gids?

Welke maatschappelijke voorzieningen zijn in de toekomst nodig? Wie doet wat? Wat moet anders? Vragen die lokaal spelen. Aanleiding zijn de ontwikkelingen in de samenleving, bezuinigingen en nieuwe regels rond wonen, zorg, werk en inkomen; ook wel aangeduid als de drie decentralisaties.

Het speelveld rond voorzieningen is volop in beweging. Wat we samen via de publieke sector willen oppakken en uitvoeren is steeds vaker onderwerp van gesprek. Gemeenten spelen daarin een centrale rol.

Het pad om tot goede keuzes te komen rond voorzieningen is geen geplaveid pad. Veel veranderingen moeten zich nog zetten. Veel betrokkenen zijn nog op zoek naar hun nieuwe rol. En ondertussen verandert er steeds van alles, zowel in de samenleving als politiek. Daarom is het niet mogelijk een eenduidig spoor uit te zetten die iedereen past en in de toekomst ook zal blijven passen.

Wat u hier treft is een reisgids bedoeld om het lokale gesprek over maatschappelijke voorzieningen te voeden en waar mogelijk ankerpunten te bieden voor de keuzes die daarin moeten worden gemaakt. De gids is bedoeld voor gemeenten, corporaties, scholen, kinderopvang, maatschappelijke dienstverleners, bewonersgroepen en private partijen.

De inhoud is gebaseerd op bestaande kennis en ervaring, maar ook op de nieuwste inzichten van een voorhoede die is aangesloten bij het netwerk van Bouwstenen voor Sociaal en het Nationaal Netwerk Bevolkingsdaling.

In de gids leest u:

- hoe het veld er uit ziet en wat er continue verandert (terreinkeuring)
- wie er een rol spelen (reisgenoten)
- welke paden er zijn om doelen te bereiken (bestemming en routes) en welke keuzes u onderweg kunt maken.

Alles op hoofdlijnen en vooral gericht op de vraag; "what's new?" Meer informatie en achtergrondinformatie is te vinden op de website van Bouwstenen voor Sociaal.

